

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

CORIOLANUSPAD 2A

Datum aanwijzingsbesluit: 04-06-2024
Grondslag: Gemeentelijk monument overeenkomstig
Erfgoedverordening Gemeente Eindhoven
Monumentnummer: GM0505

BASISGEGEVENS

Adres	Coriolanuspad 2A
Stadsdeel	Woensel
Perceelnummer	WSL01 L 1911
Categorie	Overig
Bouwtype	Noodkerk/gymzaal
Bouwjaar	1965
Architect	Architectenbureau Luiten & Vaessen
Opdrachtgever	Kerkbestuur H. Thomasparochie
Bouwstijl	Functionalisme
Kunst	-
Huidige functie	Gymzaal
Oorspronkelijke functie	Noodkerk H. Thomasparochie
Aard van bescherming	De bescherming omvat het gehele gebouw uit 1965, inclusief het door een laag bakstenen muurtje omkaderde voorplein aan de noordzijde.
Onderdeel complex	-

EINDHOVEN

OMSCHRIJVING

Omschrijving

Als noodkerk gebouwd pand met nevenruimtes uit 1965 in functionalistische trant. Het gebouw werd eind jaren 1960 getransformeerd tot gymzaal.

Motivering

Het object, een in 1965 als noodkerk gebouwd pand met nevenruimtes (eind jaren 1960 getransformeerd tot gymzaal) in functionalistische trant en met voorplein, voldoet aan onderstaande en is derhalve beschermenswaardig als gemeentelijk monument in Eindhoven.

Coriolanuspad 2A betreft blauwe contour

Aanvullende foto's

Zicht op het gebouw vanaf het Coriolanuspád (noordwestelijk van het gebouw).

Het ommuurde voorplein aan de noordwestelijke zijde van het pand.

Het voorplein aan de noordwestelijke zijde van het gebouw.

Zicht op de entree aan de noordzijde.

Zicht op de entree onder de overkapping aan de noordzijde.

*Zicht op de noordgevel (rechts) en de oostgevel van de voormalige kerkzaal/nu gymzaal.
Op de oostgevel sluit het voormalige koor/nu berging aan.*

De vensters in de noordgevel van het L-vormige bouwvolume.

De vensters in de oostgevel van het L-vormige volume.

Zicht op de oostgevel met berging en de blind uitgevoerde zuidgevel van de voormalige kerkzaal/nu gymzaal.

Waardering

Architectuur-, bouw-, en kunsthistorische waarde

Het gebouw is van architectuurhistorisch belang vanwege de typologie (als noodkerk gebouwd en met het duidelijke doel van herbestemming tot gymzaal), de functionalistische stijlkenmerken, de vrij gave detaillering en de overwegend nog uit de bouwtijd daterende materiaaltoepassingen, die kenmerkend zijn voor het midden van de jaren 1960.

Stedenbouwkundige en/of ensemblewaarde

Het pand is stedenbouwkundig belang als onderdeel van een voorzieningzone in de modernistische naoorlogse uitbreidingswijk Oude Gracht. Aan het Coriolanuspad vormt het ondanks zijn bescheiden vormgeving een sterk beeldbepalend element.

Cultuurhistorische waarde

Het pand is een bijzonder voorbeeld van een oorspronkelijk als tijdelijk noodkerk opgericht gebouw, dat na verhuizing in 1967 naar de definitieve huisvesting aan de Thomaslaan 43 is omgevormd tot gymzaal. Er is dan ook sprake van cultuurhistorische waarde vanwege de bijzonder stichtings- en ontwikkelingsgeschiedenis.

Gaafheid en herkenbaarheid

Het gebouw verkeert in een vrij gave staat, met name in het exterieur. Bij de herbestemming tot gymzaal eind jaren 1960 werden in de kerkzaal de benodigde afwerkingen en voorzieningen aangebracht (vloer, toestellen) en werden de sacristie en vergaderruimte verbouwd tot kleedruimte en wasruimte. In 1979 werd ook de ruimte van de voormalige dagkerk verbouwd tot kleed- en wasruimte. Bij de herbestemming bleef de oorspronkelijke indeling echter grotendeels behouden, net als de oorspronkelijke houten plafondafwerkingen in de diverse ruimtes en de tegelvloeren in de centrale hal.

Zeldzaamheid

Als bijzonder voorbeeld van een oorspronkelijk als tijdelijke noodkerk opgericht gebouw uit 1965, dat kort daarna (1967) werd herbestemd tot gymzaal heeft het gebouw zeldzaamheidswaarde voor de gemeente Eindhoven.

Conclusie tot aanwijzing

Het object, een in 1965 als noodkerk gebouwd pand met nevenruimtes (eind jaren 1960 getransformeerd tot gymzaal) in functionalistische trant en met voorplein, voldoet aan de bovenstaande criteria en is derhalve beschermenswaardig als gemeentelijk monument Eindhoven.

Beschrijving

Ontwikkelingsgeschiedenis

In juli 1965 vroeg het kerkbestuur van de H. Thomasparochie Oude Gracht vergunning aan voor het bouwen van een noodkerk aan het Coriolanuspad, bestemd voor de Rk gemeenschap in de nieuwe uitbreidingswijk aan de oostkant van Eindhoven. Het ontwerp voor het gebouw werd geleverd door het Eindhovense architectenbureau Luiten & Vaessen. Het ontwerp omvatte een kerkzaal met koor, een dagkerkruijnte, een sacristie, een vergaderruimte en een spreekkamer. De noodkerk diende als tijdelijke voorziening tot de voltooiing van de Thomaskerk aan de Thomaslaan, naar ontwerp van

bureau Taen en Nix, die in 1967 in gebruik kon worden genomen. Nadien werd het gebouw aan het Coriolanuspad omgebouwd tot gymzaal. Deze functie heeft het tegenwoordig nog steeds.

Situering en ruimtelijke context

Het gebouw ligt vrijstaand aan de zuidzijde van het Coriolanuspad in de grote naoorlogse uitbreidingswijk Oude Gracht, genoemd naar een voormalige zijtak van de Dommel. Met de aanleg en bouw van deze wijk ten noorden van de centrumring en ten oosten van de A50 werd begin jaren 60 begonnen. De wijk kenmerkt zich door de ligging van een aantal woonbuurten aan weerszijden van een L-vormige groenstructuur, waarin de tot een watersingel vergraven “Oude” of “Dode” Gracht een belangrijke rol speelt. De buurten bestaan uit rijtjes eengezinswoningen en portiekflats in (half)open stempelverkavelingen. In het hart ligt een grote groene buurt met vrijstaande en dubbele woonhuizen. Aan de grote groenstructuur is een voorzieningzone gekoppeld, doorkruist door het Coriolanuspad, waarin zich enkele scholen, de onderhavige noodkerk (later gymzaal) en de definitieve Thomaskerk bevinden (even ten zuidoosten van de noodkerk).

Aan de noordzijde van de noodkerk/gymzaal is een bescheiden ommuurd (lage bakstenen muur) voorplein dat onderdeel vormt van het ontwerp. De op de ommuring aanwezige hekwerken en de toegangspoort zijn latere toevoegingen.

Gebouwbeschrijving

Hoofdvorm

Het pand is een uit drie rechthoekige volumes van verschillende hoogte samengesteld gebouw met platte, met mastiek gedekte daken en in gele gezande baksteen (wildverband) opgetrokken gevels boven een roodbruine plint. De gevels van de diverse bouwdelen worden afgesloten door een rollaag (bij het voormalige koor aan de oostzijde van de kerkzaal is dit een brede band met verticaal metselwerk) en een daktrim.

Het overdekte en twee treden hoge ‘bordes’ voor de entree is geheel bestraat in roodbruine klinkers in halfsteens verband. Deze bestrating loopt door over de rond de vierkante kolom van de overkapping gerealiseerde stoep/verhoging.

De venster- en deuropeningen bevatten nog de uit de bouwtijd daterende stalen invullingen (soms voorzien van gewijzigd glas). Hoofdbestanddeel is een hoge rechthoekige zaalbouw (eerst de kerkzaal, later de gymzaal) met aan de oostelijke zijde een klein en lager eenlaags volume waarin aanvankelijk het koor en daarna de materialenberging voor de gymzaal was ondergebracht. Op de noord- en oostgevel van de kerkzaal sluit een L-vormig eenlaags bouwvolume aan, waarin diverse nevenfuncties (dagkerk, entree en hal, sacristie, vergaderruimte, een spreekkamer, een berging en een CV-ruimte) waren opgenomen. Dit westelijke bouwdeel wordt bekroond door een markante expressief vormgegeven schoorsteen.

Exterieur

Het hoge volume (de oorspronkelijke kerkzaal, nu gymzaal) bevat alleen in de oostgevel en westgevel openingen. De oostgevel heeft in smalle (in wisselende breedte) iets terugliggende verticale stroken geplaatste vensters met enkelruits ramen. De bovenste vensters, onder een betonnen latei, worden door een borstwering met verticaal metselwerk gescheiden van de onderste. Het betonnen latei-element terug aan de onderzijde van de onderste vensters. De westgevel van dit bouwdeel heeft een reeks vensters van wisselende breedte in de bovenzone.

Tegen de oostgevel van de hoge voormalige kerkzaal staat het lager uitgevoerde en eveneens platgedekte bouwdeel waarin oorspronkelijk het koor was opgenomen (nu berging). Dit lagere bouwdeel bevat alleen een toegang met dubbele deuren met ruit onder een breed enkelruits bovenlicht. Ook

boven deze opening is een betonnen latei aanwezig. Dit element wordt aan de onderzijde, boven de plint herhaald.

Het lage L-vormige bouwvolume dat aansluit op de noord- en westgevel van de kerkzaal bevat in de naar het zuiden gekeerde gevel negen vensters (in wisselende breedte) met enkelruits raam. Deze worden herhaald (ook negen) in de noordgevel en in de oostgevel (vijf stuks). In het rechter deel van de noordgevel is de entree opgenomen, onder een forse overkapping die op de noordwestelijke hoek gedragen wordt door een vierkante bakstenen kolom. De entree bevat een driedelige stalen pui met dubbele deuren met ruit tussen twee zijlichten (met dicht paneel) en enkelruits bovenlichten. Het geveldeel rechts van deze entree bevat nog drie vensters met enkelruits raam. De westgevel van dit L-vormige bouwdeel is geheel blind uitgevoerd.

Interieur

In het interieur met wanden in schoon metselwerk bleef de uit de bouwtijd daterende indeling goed herkenbaar behouden. Alleen de ruimte van de oorspronkelijke dagkerk (oostelijk van de entree en noordelijk van de kerkzaal) is tegenwoordig (sinds 1979) in twee ruimtes verdeeld. De afwerking en inrichting van beide kleedruimtes en beide wasruimtes dateert vermoedelijk uit 1979, met uitzondering van de houten plafondafwerking. Deze plafondafwerking, die door het hele gebouw aanwezig is dateert uit de bouwtijd. Het in de wasruimte zuidelijk van de hal aanwezige ronde wasbassin werd aangebracht tijdens de transformatie van kerk naar gymlokaal, eind jaren 1960. De binnendoorgangen hebben houten kozijnen die ter plaatse van de brede toegang tot de kerkzaal en de toegang tot de sacristie vanuit de hal opvallend breder zijn. Alle binnendoorgangen bevatten eenvoudige stompe deuren, waarschijnlijk daterend uit de jaren 1970. De doorgangen vanuit de hal naar de nevenruimtes zijn uitgevoerd met een hardstenen dorpel, en de vloer in de hal is voorzien van tegelwerk met een lage bijpassende plint. In alle ruimtes is het plafond afgewerkt met houten delen. Deze plafondafwerking loopt ook door over het plafond van de overkapping voor de entree.

In het plafond van de berging/voormalig koor aan de oostzijde zijn twee daklichten opgenomen. Deze worden viermaal herhaald in de hal ter plaatse van de entree en tweemaal in de kleedruimte/voormalige sacristie en in de kleedruimte/voormalige dagkerk.

Perceelinrichting / tuin

Het gebouw is gesitueerd in een groen ingericht plantsoen (overwegend gazon en wat opgaand groen op de noordoostelijke hoek). Aan de noordzijde van het pand bevindt zich verder nog een geheel verhard voorplein dat omkaderd wordt door een lage bakstenen muur (waarop een modern spijlenhekwerk is geplaatst). De bakstenen hoekkolom die de overkapping draagt wordt omgeven door een vierkant verhoogd uitgevoerde klinker bestrating, die overgaat in het bordes voor de entree.